

FINANSIEL STØTTE TIL EU-MEDLEMSSTATER

EU's finansielle støttemekanismer har til formål at bevare den finansielle stabilitet i EU og euroområdet, idet alvorlige finansielle vanskeligheder i én medlemsstat kan have betydelige konsekvenser for den makrofinansielle stabilitet i andre medlemsstater. Den finansielle støtte er knyttet til makroøkonomisk konditionalitet (der er snarere tale om et lån end en økonomisk overførsel) for at sikre, at medlemsstater, der modtager en sådan støtte, gennemfører de nødvendige finanspolitiske, økonomiske, strukturelle og tilsynsmæssige reformer. Disse reformer er der opnået enighed om, og de er fastlagt i særlige dokumenter (aftalememoranda), som er offentliggjort på [Kommissionens](#) websted og, hvor det er relevant, på webstedet for den [europæiske stabilitetsmekanisme](#).

PRIMÆR RETLIG RAMME

- Artikel 3 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU)
- Artikel 2-5, 119-144 og 282-284 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF)
- Protokol 4, 12, 13 og 14 som bilag til TEUF.

MÅL

Den finansielle støtte til EU-medlemsstaterne har til formål at bevare den finansielle stabilitet i EU og euroområdet. Støttemekanismerne er grundlæggende elementer i en stærkere økonomisk og forvaltningsmæssig ramme for Den Økonomiske og Monetære Union ([2.6.4](#)).

RESULTATER

A. EU-medlemsstaterne oprettede i maj 2010 en midlertidig stabiliseringsmekanisme med det formål at bevare deres finansielle stabilitet i forbindelse med statsgældskrisen. Denne mekanisme omfatter følgende to låneprogrammer:

1. Den europæiske finansielle stabiliseringsmekanisme (EFSM)

Under [EFSM](#) har Kommissionen kompetence til at låne op til i alt 60 mia. EUR på finansmarkeder på vegne af Unionen og med EU's budget som implicit garantistiller. EFSM kan yde støtte til alle EU-medlemsstater.

Mekanismen er blevet aktiveret for [Irland, Portugal og Grækenland](#) (som mellemfinansiering).

EFSM gør sig på trods af oprettelsen af den europæiske stabilitetsmekanisme (ESM) stadig gældende, navnlig i forbindelse med håndtering af ekstraordinære situationer, hvor praktiske, proceduremæssige eller finansielle forhold taler for dens anvendelse, normalt før eller sammen med finansiell støtte fra ESM.

2. Den europæiske finansielle stabilitetsfacilitet (EFSF)

EFSF, som blev etableret af medlemsstaterne inden for euroområdet som en midlertidig mekanisme, har en samlet effektiv udlånskapacitet på 440 mia. EUR. Bevilgede lån finansieres af EFSF-obligationer og andre gældsinstrumenter på kapitalmarkederne og garanteres af aktionærene (medlemsstaterne i euroområdet).

Mekanismen blev aktiveret for Irland, Portugal og Grækenland. Efter oprettelsen af ESM gives der ikke yderligere finansiell støtte fra EFSF.

B. Der blev i oktober 2012 oprettet en permanent støttemekanisme i form af den europæiske stabilitetsmekanisme (ESM), som blev oprettet på grundlag af en mellemstatslig traktat (dvs. uden for EU's retlige ramme).

ESM er i øjeblikket det eneste permanente instrument, der kan yde [finansiell støtte](#) til medlemsstater i euroområdet. Den har en effektiv udlånskapacitet på 500 mia. EUR. Bevilgede lån finansieres af lån, som ESM optager på finansmarkederne, og garanteres af aktionærene (medlemsstaterne i euroområdet).

ESM har ydet finansiell støtte til [Spanien, Cypern og Grækenland](#). Kommissionen og ESM har fastlagt detaljerede procedurer for deres [arbejdsrelation](#) med hensyn til at yde bistand til medlemsstater i euroområdet.

C. Kommissionen fremsatte den 6. december 2017 et forslag om at omdanne ESM til en europæisk monetær fond (EMF).

Dette nye organ skulle indarbejdes i EU's retlige ramme og samtidig i bund og grund bevare ESM's finansielle og institutionelle strukturer. EMF skulle som en del af bankunionen desuden fungere som et fælles sikkerhedsnet for Den Fælles Afviklingsfond (SRF). Parlamentet vedtog i marts 2019 en [beslutning](#) om Kommissionens forslag. Den anden pakke om økonomisk styring («twopacken») trådte i kraft i maj 2013 og består af to EU-forordninger ([nr. 472/2013](#) og [nr. 473/2013](#)), som gælder for medlemsstater, der har euroen som valuta. Denne pakke udgør en af byggestenene i en stærkere økonomisk og forvaltningsmæssig ramme inden for Den Økonomiske og Monetære Union.

Kontrol- og overvågningsprocedurerne for medlemsstater, der oplever eller trues af alvorlige vanskeligheder med hensyn til deres finansielle stabilitet eller bæredygtigheden af deres offentlige finanser, styrkes især i kraft af forordning (EU) nr. 472/2013.

I henhold til denne forordning kan Kommissionen beslutte at underlægge en medlemsstat skærpet overvågning, hvis vanskelighederne i forbindelse med medlemsstatens finansielle stabilitet kan forventes at have afsmittende virkninger på resten af euroområdet. En medlemsstat, der anmoder om finansiell støtte, skal i samråd

med Kommissionen (der arbejder sammen med ECB og, hvor det er relevant, IMF) udarbejde et udkast til et makroøkonomisk tilpasningsprogram.

Den finansielle bistand er således knyttet til makroøkonomisk konditionalitet — et sæt foranstaltninger, der har til formål at tackle årsagerne til ustabilitet. Dette sikrer, at medlemsstater, der modtager en sådan støtte, gennemfører de nødvendige finanspolitiske, økonomiske, strukturelle og tilsynsmæssige reformer.

Den finansielle støtte udbetales i trancher og kan følgelig suspenderes, hvis den medlemsstat, der modtager støtten, ikke overholder de forpligtelser, der er præciseret i tilpasningsprogrammet.

D. Mekanismen for betalingsbalancestøtte

Medlemsstater uden for euroområdet, der oplever eller trues af alvorlige eksterne finansieringsbegrænsninger, har siden februar 2002 haft adgang til EU's mekanisme for betalingsbalancestøtte.

De bevilgede lån består som regel af mellemfristet finansiel støtte, som typisk ydes i samarbejde med IMF. Finansiell støtte er betinget af gennemførelsen af politikker, der tager sigte på at løse underliggende økonomiske problemer. Der er ydet betalingsbalancestøtte til [Ungarn, Letland og Rumænien](#).

EUROPA-PARLAMENTETS ROLLE

Ved at vedtage »twopacken« har Parlamentet bidraget til oprettelsen af en EU-retsramme for styrket økonomisk styring i euroområdet med hensyn til såvel budgetovervågning som til beslutnings- og tilsynsproceduren for medlemsstater, der er omfattet af et makroøkonomisk tilpasningsprogram.

Desuden tillægges Parlamentet i henhold til »twopacken« en skærpet kontrolfunktion, eftersom det kompetente udvalg kan anmode de berørte institutioner (Kommissionen, Rådet, Eurogruppen, ECB og IMF) om at indgå i en økonomisk dialog med Parlamentet. Det kompetente udvalg i Parlamentet har i forskellige tilfælde ret til at modtage oplysninger, navnlig i forbindelse med udarbejdelsen og gennemførelsen af et makroøkonomisk tilpasningsprogram.

I sin beslutning om Kommissionens forslag om at omdanne ESM til en EMF foreslog Parlamentet, at der blev oprettet en protokol til et foreløbigt samarbejdsmemorandum mellem ESM og Parlamentet. Samarbejdsmemorandumet vil sigte mod at forbedre den interinstitutionelle dialog mellem ESM og Parlamentet og mod at styrke ESM's gennemsigtighed og ansvarlighed.

[Cristina Dias](#)
02/2020

